PROTECȚIA TINERILOR ÎNCADRAȚI ÎN MUNCĂ

Valeria JITARU, studentă
CZU: 349.2:331.45-053.6 bejenari.99@gmail.com

La protection des jeunes dans l'emploi garantit les droits particuliers découlant des spécificités du développement psychophysiologique des jeunes salariés. Le travail des jeunes et des enfants, tant au stade de l'emploi que lors de l'exécution directe du contrat individuel de travail, implique des conditions particulières, telles que l'âge minimum d'admission à l'emploi, les types de travaux interdits aux salariés mineurs, la réduction du temps de travail et congés supplémentaires, des règles spéciales pour la protection de la sécurité et de la santé au travail.

Donc, l'efficacité de l'emploi des jeunes travailleurs dépend strictement du degré de coopération des établissements d'enseignement avec les employers, mais aussi avec l'environnement juridique-institutionnel.

Protecţia la locul de muncă a salariaților tineri este un subiect important pentru buna dezvoltare a unei societăţi, motiv pentru care preocupările față de munca copiilor și a tinerilor se reflectă începând din legislaţia internă şi până în cadrul legislativ internaţional privind domeniul dreptului muncii şi al protecţiei salariaţilor. Sub acest aspect, relațiile sociale privind încadrarea tinerilor în muncă și munca propriu-zisă a tinerilor și a copiilor, în special, constituie pe deplin obiectul dreptului muncii, luând forma unor raporturi juridice de muncă cu anumite particularități, necesitând o reglementare specială.

În acest sens, în RM, reglementările privind protecţia muncii tinerilor sunt concentrate în următoarele acte normative: Constituția RM; Codul muncii; Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor cu condiţii de muncă grele, vătămătoare şi/sau periculoase la care este interzisă aplicarea muncii persoanelor în vârstă de până la 18 ani şi a Normelor de solicitare maximă admise pentru persoanele în vârstă de până la 18 ani la ridicarea şi transportarea manuală a greutăţilor; Legea RM privind drepturile copilului; Legea sănătății și securității în muncă; Legea RM cu privire la tineret; Legea RM cu privire la promovarea ocupării forţei de

muncă și asigurarea de șomaj; Hotărârea Guvernului nr. 923 din 04.09.2001 cu privire la plasarea în câmpul muncii a absolvenţilor instituţiilor de învăţământ superior şi profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar de stat, care sunt în concordanţă cu Convenţia OIM nr. 182/1999 privind vârsta minimă de încadrare în muncă şi Convenția OIM nr. 182/1999 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acţiunea imediată în vederea eliminării lor.

După cum afirmă prof. Teodor Negru [1, p.22], capacitatea reală de muncă se manifestă de timpuriu. Primele deprinderi elementare de muncă apar la 3-4 ani. Omul în creştere se întăreşte şi se dezvoltă fizic şi intelectual, permanent sporind și capacitatea lui de muncă reală.

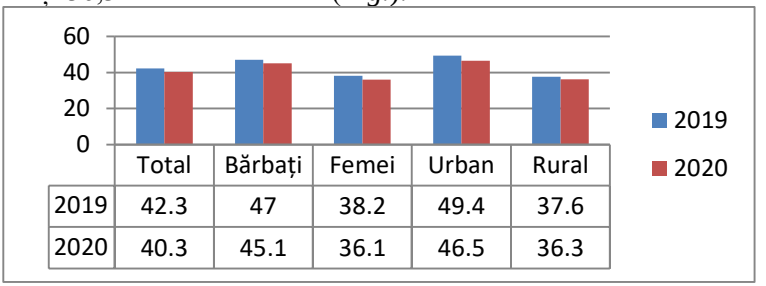
Legiuitorul național consacră constituțional principiul libertății muncii, fiecare persoană având dreptul de a munci, precum și de a nu munci. În ceea ce ține de exercitarea acestui drept de către tineri și copii, legiutorul constituțional garantează printr-o dispoziție specială, în art. 50 alin. (2) al Constituției RM [2, art.50]: *copiii şi tinerii se bucură de un regim special de asistenţă în realizarea drepturilor lor,* consacrând în alin. (4) al aceluiași articol că *exploatarea minorilor, folosirea lor în activităţi care le-ar dăuna sănătăţii, moralităţii sau care le-ar pune în primejdie viaţa ori dezvoltarea normală sunt interzise.*

Astfel, prezenta lucrare este destinată atât copiilor, încadrați în munci, fie în scop evolutiv, de acumulare a experiențelor practice din domeniile de interes, fie din cauza neajunsurilor financiare, cât și tinerilor specialiști, abolvenți ai anumitor cursuri de instruire în bază de certificat, ai învățământului mediu de specialitate, superior, sau chiar ai instututiilor speciale de formare profesională.

Începând cu anul 2019, 20 de STOFM organizează activități de ghidare în carieră prin intermediul platformei electronice pentru testarea abilităților și identificarea profesiei potrivite *Cognitrom Career Planner* (CCP). Scopul acesteia este de a permite tinerilor de la cea mai fragedă vârstă să se autocunoască, să exploreze lumea educațională și ocupațională, să identifice opțiunile potrivite și să-și planifice cariera. Anual, sub egida Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al RM, ANOFM organizează Târgul locurilor de muncă pentru Tineret și Târgul online al locurilor de muncă.

Dat fiind faptul că dezvoltarea economică a statului este în strictă dependență de calitatea capitalului său uman, ocuparea eficientă a populaţiei, mai ales a tinerilor, depinde de sistemul de învățământ și educație, dar și de posibilitățile formării profesionale. Or, în prezent, angajatorii pun accentul pe inovaţie şi cunoaştere, solicitând o forţă de muncă bine instruită şi calificată, competitivă pe piaţa muncii.

Totuși, Conform rezultatelor Anchetei forței de muncă (AFM) [3], tinerii dețin o pondere mică în totalul populaţiei ocupate ca urmare a exigențelor angajatorilor cu privire la experiența de muncă, competențe și calificări. Rata de participare la forța de muncă a populației de 15 ani și peste *(proporția forței de muncă de 15 ani şi peste în populația totală de aceeași categorie de vârstă)* a constituit 40,3%, fiind în scădere față de nivelul anului precedent (în anul 2019 – 42,3%). Acest indicator a atins valori mai înalte în rândul populației masculine – 45,1%, în comparație cu cea feminină – 36,1%. Ratele respective pe medii au înregistrat următoarele valori: 46,5% în mediul urban și 36,3% în mediul rural (*Fig.*).

	Total	Bărbați	Femei	Urban	Rural
2019	42.3	47	38.2	49.4	37.6
2020	40.3	45.1	36.1	46.5	36.3

Fig. Rata de participare la forța de muncă
a populației de 15 ani și peste

Procesul de integrare în câmpul muncii are un aport deosebit asupra calităţii vieţii tinerilor, astfel încât obstacolele şi eşecul în obţinerea unui loc de muncă decent după finalizarea studiilor poate avea un impact substanţial şi de durată asupra capacităţilor şi abilităţilor profesionale ale tinerilor, dar şi asupra veniturilor lor. Debutul pozitiv pe piaţa muncii determină succesul profesional şi personal în perioadele ulterioare din viaţa tânărului [4, p.22].

Principalele recomandări în vederea îmbunătățirii cadrului legal din acest domeniu constau în accentuarea direcțiilor principale de perfecționare și eficientizare a politicilor naționale din cadrul procesului de integrare a tinerilor pe piața muncii din RM, gestionarea corectă a cererii și a ofertei forței de muncă prin conlucrarea mediului academic cu angajatorii nemijlocit, dar și cu sectorul asociativ și mediul legal-instituțional, precum și de amplificare a politicilor privind monitorizarea muncii infantile și anihilarea exploatării copiilor prin muncă.

Referinţe:

1. NEGRU, T. *Respectarea legislaţiei muncii*. Chișinău: Cartea moldovenească, 1979, p. 22.
2. Constituția RM nr. 01 din 29.07.1994. În: *MO*, nr. 1 art. 05 din 12.08.1994, în vigoare din 27.08.1994.
3. https://statistica.gov.md accesat 08.04.2021.
4. GANTA,Vladimir și SHAMCHIYEVA, Leyla. *Tranziția tinerelor și tinerilor spre piața muncii în Republica Moldova:* Rezultatele anchetelor din 2013 și 2015 privind tranziția de la școală la muncă. Biroul Internațional al Muncii, Geneva, 2016, p.12. [Accesat 26.03.2021]. Disponibil: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/documents/publication/wcms_536294.pdf

Recomandat
Felicia PĂSCĂLUȚĂ, dr., lector univ.